

PODSTAWY JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO

WYMAGANIA EDUKACYJNE w XXI LO im. św. St. Kostki w Lublinie
zgodnie z przewidzianym zakresem materiału,
obowiązujące od r. szk. 2021/22 w liceum 4-letnim;

dwuletni cykl nauczania przy 1 godzinie tygodniowo

kl. I A, biologiczno-chemiczna

oraz

kl. I C, humanistyczna

I. Znajomość gramatyki języka łacińskiego:

celujący

Uczeń:

- zna gramatykę łacińską w stopniu wykraczającym poza wymagania programowe - systematycznie wzbogaca swoją wiedzę
- wykonuje każdy rodzaj ćwiczeń o dowolnym stopniu trudności, szczególnie zadania problemowe
- wskazuje bazę źródłową wiedzy
- bierze udział w konkursach mitologicznych, konkursach wiedzy o antyku lub w innych tego typu zawodach na etapie wyższym niż szkolny
- realizuje zindywidualizowaną ścieżkę edukacyjną: indywidualny tok nauczania (ITN) lub indywidualny program nauczania (IPN)

bardzo dobry

Uczeń:

- opanował wszystkie treści nauczania
- potrafi płynnie czytać po łacinie, zachowując poprawny akcent
- wykonuje bezbłędnie zadania proste, pamięciowe, by koncentrować się bez problemu na zadaniach złożonych i problemowych, samodzielnie rozwiązywać problemy, korzystać ze współpracy z nauczycielem w ramach samodzielnych poszukiwań
- sprawnie korzysta ze wszystkich środków dydaktycznych
- sprawnie tłumaczy tekst łaciński o adekwatnym do etapu nauki stopniu trudności
- potrafi układać proste zdania po łacinie z zastosowaniem konstrukcji gramatycznych

dobry

Uczeń:

- potrafi płynnie czytać w języku łacińskim
- potrafi wg kolejności wdrażania poprawnie odmieniać wszystkie rzeczowniki i przymiotniki I - V deklinacji
- potrafi tworzyć formy wszystkich obowiązujących czasów czasowników regularnych i nieregularnych
- potrafi tworzyć i tłumaczyć podstawowe konstrukcje gramatyczne
- potrafi rozwiązać ćwiczenie gramatyczne (typowe i o standardowym stopniu trudności)
- bierze aktywny udział w lekcji
- potrafi w sposób jasny i poprawny prezentować wyniki swojej pracy na forum klasy

dostateczny

Uczeń:

- potrafi płynnie czytać w języku łacińskim
- potrafi odmienić regularny czasownik we wszystkich poznanych czasach, również wdrożone czasowniki nieregularne i czasownik być, ale popełnia sporadycznie błędy
- potrafi wg kolejności wdrażania poprawnie odmieniać wszystkie rzeczowniki i przymiotniki I - V deklinacji, ale popełnia sporadycznie błędy - zna podstawowe konstrukcje gramatyczne i potrafi je tłumaczyć, ale popełnia sporadycznie błędy
- zna formy podstawowych słów - potrafi rozwiązać typowe ćwiczenie gramatyczne o średnim stopniu trudności

dopuszczający

- Uczeń: - potrafi czytać w języku łacińskim
- korzysta ze środków dydaktycznych w stopniu umożliwiającym elementarne rozumienie przekazywanych treści
 - zna zasady odmiany rzeczowników i przymiotników; potrafi je odmienić dla wszystkich 3 rodzajów deklinacji I – V, ale popełnia często błędy
 - potrafi rozpoznać formy rzeczowników i przymiotników deklinacji I- V, ale popełnia często błędy
 - zna zasady odmiany czasowników koniugacji I - IV i czasownika być we wszystkich obowiązujących czasach, ale popełnia często błędy
 - potrafi, z pomocą lub pod kierunkiem nauczyciela, rozwiązać ćwiczenie gramatyczne o podstawowym stopniu trudności

niedostateczny

Uczeń nie opanował materiału w zakresie niezbędnym do dalszej nauki.

II. Rozumienie tekstu łacińskiego:

celujący

Uczeń: - rozumie tekst czytany po łacinie (przy pomocy słownika) - jest odczytany w literaturze popularnonaukowej i naukowej dotyczącej antyku i potrafi wyciągać ogólne wnioski i wypowiadać się w krytyczny sposób

bardzo dobry

Uczeń: - potrafi streścić w języku polskim przeczytany tekst oryginalny, wskazując na jego główne idee i treść - potrafi omówić i porównać ze sobą w sposób krytyczny przeczytane przez siebie lektury popularnonaukowe i naukowe

dobry

Uczeń: - potrafi wskazać w tekście oryginalnym odpowiedź na postawione pytanie (ze słownikiem) - potrafi postawić pytania (w jęz. polskim) do tekstu oryginalnego - potrafi omówić przeczytany tekst naukowy, wyciągając wnioski - bierze aktywny udział w lekcji - potrafi w sposób jasny i poprawny prezentować wyniki swojej pracy na forum klasy

dostateczny

Uczeń: - potrafi odpowiedzieć w języku polskim na pytania do nieznanego mu wcześniej tekstu preparowanego w języku łacińskim (z użyciem słownika) - potrafi streścić przeczytany tekst popularnonaukowy i/lub naukowy

dopuszczający

Uczeń: - potrafi odpowiedzieć w języku polskim na podstawowe pytania do omówionego uprzednio tekstu preparowanego w języku łacińskim (z użyciem słownika) - potrafi streścić przeczytany tekst popularnonaukowy (w języku polskim) o niewielkim stopniu trudności

niedostateczny

Uczeń nie opanował materiału w zakresie niezbędnym do dalszej nauki przedmiotu.

III. Przekład i interpretacja tekstu łacińskiego:

celujący

Uczeń: - potrafi tłumaczyć teksty, których stopień trudności przekracza wymagania programowe)

bardzo dobry

Uczeń: - potrafi samodzielnie (przy pomocy słownika) tłumaczyć teksty preparowane i oryginalne autorów z kanonu lektur

dobry

Uczeń: - potrafi samodzielnie (przy pomocy słownika) tłumaczyć dłuższe teksty preparowane - potrafi przełożyć przygotowany uprzednio tekst oryginalny - potrafi dokonać starannego literackiego przekładu tekstu, zwracając uwagę na poprawność stylistyczną tekstu - bierze aktywny udział w lekcji - potrafi w sposób jasny i poprawny prezentować wyniki swojej pracy na forum klasy

dostateczny

Uczeń: - potrafi przełożyć podstawowe konstrukcje składniowe i proste zdania - przy pomocy słownika potrafi samodzielnie przełożyć krótki tekst preparowany i oryginalny, ale popełnia w nim sporadycznie błędy

dopuszczający

Uczeń: - potrafi samodzielnie przełożyć proste zwroty i zdania łacińskie - potrafi przełożyć tekst preparowany, ale popełnia często błędy - potrafi, z pomocą i pod kierunkiem nauczyciela, przełożyć tekst oryginalny

niedostateczny

Uczeń nie opanował materiału w zakresie niezbędnym do dalszej nauki przedmiotu.

IV. Znajomość kultury antycznej:

celujący

Uczeń: - zna mitologię grecką i rzymską
 - posiada wiedzę z teorii mitu i odczytanie w literaturze przedmiotu przekraczające wymagania programowe
 - zna historię starożytnej Grecji i Rzymu w zakresie wykraczającym poza program
 - potrafi powiązać problematykę historyczną z innymi zagadnieniami kulturowymi i językowymi
 - jest odcytany w literaturze antycznej w zakresie przekraczającym wymagania szkolne
 - potrafi powiązać problematykę literacką z innymi zagadnieniami kulturowymi i językowymi
 - zna historię sztuki greckiej i rzymskiej w zakresie wykraczającym poza program - potrafi powiązać problematykę archeologiczną i historię sztuki z innymi zagadnieniami kulturowymi
 - potrafi w sposób krytyczny omówić związki między tradycją antyczną a późniejszymi epokami w sztuce
 - orientuje się w literaturze naukowej i popularnonaukowej i potrafi samodzielnie wyszukiwać informacje
 - uzyskał tytuł finalisty lub laureata Olimpiady Języka Łacińskiego

bardzo dobry

Uczeń: - wykrywa związki między mitologią grecką i rzymską a literaturą i sztuką - dokonuje analizy konkretnego mitu, zwracając uwagę na archetypy w nim zawarte
 - wskazuje na inspiracje mitem w twórczości pisarzy późniejszych;
 - wykorzystuje posiadaną wiedzę historyczną przy rozwiązywaniu nowych problemów

- dostrzega nawiązania do tradycji literackiej antyku w literaturze epok późniejszych
- powiązuje poznane aspekty sztuki antycznej z innymi aspektami historii cywilizacji (historia polityczna, historia literatury, życie codzienne)
- dostrzega rolę inspiracji antycznych w sztuce epok późniejszych
 - wykorzystuje posiadaną wiedzę o sztuce antycznej przy rozwiązywaniu nowych problemów
- opanował z powyższych dziedzin zakres wiedzy o charakterze niezbędności między przedmiotowej

dobry

Uczeń:

- zna mitologię grecką i rzymską, historię starożytnej Grecji i Rzymu, literaturę grecką i rzymską oraz sztukę grecką i rzymską w szerszym zakresie, a nie tylko najważniejsze fakty
- opanował wiedzę z powyższych dziedzin o charakterze niezbędności wewnątrz przedmiotowej
 - porównuje informacje i stosuje je w sytuacjach typowych
- zna i rozumie objęty nauczaniem zakres pojęć z dziedziny historii, literatury oraz sztuki greckiej i rzymskiej
 - bierze aktywny udział w lekcji
- samodzielnie dociera do źródeł i informacji wskazanych przez nauczyciela
- prezentuje wyniki swojej pracy na forum klasy
- dostrzega podstawowe związki między historią, literaturą i sztuką antyczną a historią, literaturą i sztuką epok późniejszych

dostateczny

Uczeń: - streszcza i wyjaśnia najważniejsze mity greckie i rzymskie oraz potrafi wskazać obecność motywów z mitologii greckiej i rzymskiej w dalszym rozwoju kultury

- tłumaczy przedstawione wiadomości historyczne
- interpretuje (streszcza, porównuje) towarzyszące nauce łaciny fakty historyczne, wybrane fragmenty dzieł literackich
- rozumie podstawowe pojęcia z zakresu literatury greckiej i rzymskiej i potrafi się nimi posługiwać
- definiuje podstawowe pojęcia związane z historią sztuki greckiej i rzymskiej
- korzysta z zaprezentowanych na lekcji materiałów i źródeł historycznych

dopuszczający

Uczeń:

- wymienia i zna treść najważniejszych mitów w podstawowym zakresie - zapamiętał podstawowe fakty związane z historią starożytnej Grecji i Rzymu, zna podstawowe pojęcia związane z historią polityczną Grecji i Rzymu
- wymienia autorów i najważniejsze dzieła literatury greckiej i rzymskiej, zna pojęcia związane z historią literatury greckiej i rzymskiej
- zna podstawowe fakty z dziedziny historii sztuki i archeologii antycznej Grecji i Rzymu, używa podstawowych pojęć

- rozwiązuje zadania o podstawowym stopniu trudności (testy, zadania z mapą, rozpoznawanie najważniejszych z objętych nauczaniem dzieł sztuki)
- opanował treści nauczania w minimalnym stopniu, niezbędnym do kontynuowania nauki przedmiotu

niedostateczny

Uczeń nie opanował materiału w zakresie niezbędnym do dalszej nauki przedmiotu

INDYWIDUALIZACJA PROCESU DYDAKTYCZNEGO

Każda grupa uczniów jest zróżnicowana, a jednym z głównych założeń współczesnej dydaktyki jest indywidualizacja procesu dydaktycznego. W codziennej pracy nauczyciel powinien uwzględniać indywidualne cechy charakterologiczne uczniów, ich motywację, zainteresowania i uzdolnienia oraz tempo pracy, które wpływają na dynamikę grupy. Zadaniem nauczyciela jest rozpoznanie trudności ucznia, znalezienie indywidualnych metod nauczania oraz zastosowanie odpowiedniej strategii pomocy uczniom, którzy mają trudności z opanowaniem materiału. Pomocne w tym przypadku mogą być takie rozwiązania, jak: wybór zadań o niższym stopniu trudności; przygotowanie zestawu ćwiczeń gramatycznych polegających na automatycznym odtwarzaniu wiadomości; opracowanie zestawów ćwiczeń powtórkowych; przydzielenie uczniom różnych ról i zadań w zależności od ich umiejętności, zainteresowań czy predyspozycji; modyfikowanie ćwiczeń z podręcznika i z zeszytu ćwiczeń, aby miały niższy poziom trudności; pomoc w rozwiązywaniu zadań i ćwiczeń. Również dużym wyzwaniem dla nauczyciela jest praca z uczniem o szczególnych uzdolnieniach kierunkowych. W takim przypadku należy zadbać o rozwój ucznia i zmotywowanie go do realizacji zadań wykraczających poza podstawę programową. Pomocne w tym będą takie działania, jak: wybór ćwiczeń bardziej zaawansowanych; modyfikowanie ćwiczeń z podręcznika i z zeszytu ćwiczeń, aby miały wyższy poziom trudności; umożliwienie rozwoju zainteresowań i szczególnych zdolności podczas zajęć dodatkowych; zadawanie dodatkowych prac pisemnych; zadawanie czytania dodatkowych lektur; zwiększenie tempa pracy, poszerzanie zagadnień gramatycznych; wybór dodatkowych tekstów do przekładu wykraczających poza kanon określony w podstawie programowej; przygotowanie do udziału w konkursach przedmiotowych i w Olimpiadzie Języka Łacińskiego; prowadzenie zajęć dla ucznia w ramach zindywidualizowanej ścieżki dydaktycznej: indywidualnego toku nauczania (ITN) lub indywidualnego programu nauczania (IPN).